

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.
Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termék szerint egy négyeszőg centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Alkotmány biztosítékok.

Írta: Dr. Szirmay István.

II.

A lefolyt alkotmányos küzde-
lemben tényleg az önkormányzat
szervei — a vármegyék és vá-
rosok — folytatták legtovább az
ellentállás nehéz küzdelmét.

A mily könnyűnek bizonyult
elnémítani az országgyűlést (—
nem kellett csak ismételt el-
napolni és napolni, majd a bud-
get jog és az 1867. X. t. cikk tila-
loma ellenére kétszer is felsz-
latni —); amily könnyen lehe-
tett minisztereket kapni, kiknek
az országgyűlésen egyetlen egy
hívók sem volt; a mily hatástal-
lannak bizonyult a miniszterekkel
szemben az országgyűlés mind-
két házának bizalmatlansági nyi-
latkozata és a képviselőháznak
őket az ügyek vitelétől is el-
tiltó határozata; a mily kevésbé
korlátozta az alkotmányellenes
kormányt a kormányzás anyagi
feltételeinek megszerzésében az
a körülmény, hogy az állam-
pénztárból az egyenes adók jö-
vedelmének nagy része hiány-
zott: épp oly soká tartott a vár-
megyékkel vívott harc, épp oly
nehéz volt az alkotmány már-
már gunyosan emlegetett véd-
bástyáinak őrseregét legyőzni.

Az újabb eszmék alapján lé-
tesített (vagy talán csak létesí-
teni vélt?) alkotmány-bizosíté-
kok, parlamentarizmus, adó és

ujonc-megtagadási jog — nem
állották ki az első nehéz próbát;
a tervszerűleg rombolt ősi véd-
bástyák dacos erő kifejtése szinte
meglepi volt.

Az önkormányzat és az ön-
kormányzat megerősítése lett te-
hát az új jelszó; ez van a leg-
vastagabb betűkkel felírva arra
a zászlóra, melyet az alkotmány
biztosítása érdekében új kormá-
nyuk kitűzött.

Eldarabolt ujságcikkekben fej-
tegetvén gondolataimat, — ne
hogy félreértsen valaki — már
itt sietek kijelenteni, hogy igaz
meggyőződéssel üdvözlöm ezt a
törekvést. Itt élek; itt dolgozom
a vármegye napszámásai között.
A természetes vonzódás mele-
gével ragaszkodom ősi intéz-
ményünkhöz, melyről az új jel-
szó megszületése előtt is az volt
a meggyőződésem, hogy *jobb,
mint a hibe*. Sohasem hittem el,
hogy magában az intézményben
van a hiba, de mindég az embe-
rek gyarlóságának tudtam be —
mert a tapasztalás erre tanított
— ha elkövetett hibák és bü-
nök miatt, könnyű lelkiismeret-
tel szidták a vármegyét és szajkó
módra kiáltoztak az egyedül üd-
vözítő „államosítás” után.

Biztam egy jobb jövőbe (és
most már közelebb hiszem azt),
mikor a vármegye még tisztán
közigazgatási szempontból is kifo-
gástalanul fogja teljesíteni köte-
lességét. Hisz' a vármegyét az

imént elbukott rendszer járatta
le a közvélemény előtt. Az ölte
ki a tisztviselők önértetét, a kö-
telesség tudást, a törvénytiszte-
letet; az kivánt a vármegyétől
kortesszolgálatot és csak kortes
szolgálatot. Az tanította ki a vár-
megye hivatalnokait arra, hogy
ne az igazságot, hanem a párt-
érdekeket szolgálják és ha jól
szolgálják a pártcélokat, ne fél-
jenek semmitől, mert minden
bajtól megmenti őket — a rend-
szer.

És csakugyan! Alighogy el-
bukott — a rendszer, megúj-
hodva kél ki a mesterségesen
aláépített súlyosztóból a vár-
megye.

Akik végkép elakarták sü-
lyesztetni akarataik ellenére is —
megmentették a vármegyét.

Közkertet kérünk.

— aug. 3.

Irigykedve s bizony tagadhat-
lanul méltó elkeseredéssel gondolunk
e pogány forró napokban azokra a
városokra, melyek boldog tulajdono-
sai egy-egy olyan árnyékos, tágas,
jól rendezett közkertnek, melyben
ur és napszámás egy-két óráját kel-
lemesen eltöltheti annak az időnek,
melyet a napi élet fáradságos mun-
kája után valóban sajátjának ne-
vezhet.

Ha Kassáról, Eperjesről, Mis-
koleról, Egerről szólunk, akkor az
irigység sárga színe önti el arcunkat,
mert ezek a városok magasan állnak
már felettünk. Sőt ha Sárospatakról
emlékezünk, akkor meg pláne saj-

Isten bennünket, elvégeztük amit el-
vállaltunk... Nyomában jön a jó-
kivánság, hogy a gazda erővel, egész-
séggel vegye az áldást mind ő háza-
népével egyetemben, jövőre pedig le-
gyen az az áldás még nagyobb. És
jó magyar szokás szerint következik
a viszonzás — a megbecsülés, a meg-
elégedés kijelentése — az áldomá-
ban. Szép dolog az nagyon. Egy vi-
dám napot adni azoknak, akik három
héten át egy esztendő eredményét
koronázták meg becsületes munká-
jukkal. A munka eredménye a sok,
sok keresztt az ő büszkeségük is. Az
arató emker ambíciója az, hogy az
áldás az ő keze által választott el-
mindnyájunk édes anyjától, a jószágos
földtől. No hát legyen részük is benne.
És ne gondolja senki, hogy elég va-
lamelyes jutalom amugy szárazon.
Népünk öröklött szeretettel csüng a
szertartásokon. És ragaszkodást csak
a ragaszkodás biztosít, aminek akku-
rátus formában kell megtörténnie,
különben úgy érzi magát az egyszerű
ember, mint akit kevésre becsülnek.
Vendégül kell tehát látni őket, mert
a vendégség avitikus módja a meg-
becsülésnek. A vendégnek pedig ün-
neplő ruhában illik oda menni szép
koszorúval, mert a vendég sem me-

nosan esik nekünk az, hogy a szom-
szédos kis város gunyos mosollyal
pislog reánk szerencsétlenekre, kik e
rekkenő hőség idején egyetlen olyan
nyilvános kerttel, árnyékos adó helyi-
séggel nem rendelkezünk, milyennel
Sárospatak a főiskolai és a várkert
képében duplán is elvan látva és a
milyenben napi munkánk végeztével
mi is meghuzhatnók s mondjuk így:
valójában felrisszithetnők magunkat.

A Diana kert érdekében sokat
tett a város az utóbbi idők alatt. De
dacára a tetemes összegű beruházá-
soknak, a Diana kert még távolról
sem alkalmas arra, hogy városunk
közönségének igényeit egy megfelelő
közkert tekintetében kielégítthesse.
Mert habár elég tűrhető gőz- és kád-
fürdővel van is az ellátva; habár
elégé tűrhető villanyvilágítással sőt
ma-holnap már vízvezetékkel is fog
városunk rendelkezni, — mind ezek
még nem elégítik ki a közszükséglet-
nek éppen azt az ágát, amelyet a
közhangulat a Diana kert nagyobb
aranyu fejlesztése, vagy ami minden
esetre kétségen kívül áll: egy igen
hiányzó nagyobb méretű üdülő hely
létesítése tárgyában folyton fokozódó
erővel, folyton hangosabbá váló szó-
val követel meg a város vezetősé-
gétől.

A nagy közönség közóhajtásának
adott hangot Miklós István főspe-
res, mikor egy kellő terjedelmű köz-
kert létesítése tárgyában tett előter-
jesztést a városi képviselőtestületnél.

Miklós Istvánról mindnyájan
tudjuk, hogy ott található minden
vonalon, ahol hasznosért, jóért, üd-
vösért kell közérdeken munkálkodni.
Jelen előterjesztését midőn szöszert
leközzöljük, tesszük ezt különösen
azért, hogy a kérdésnek minden ol-
daláról való megvitatására alkalmat
nyujtsunk. Készséggel közlünk le e
tárgyra vonatkozó értekezéseket és

het üres kézzel. Ügyeskednek is a
koszorúkötsben s egyik-másik ko-
szoru igazi kis műremeke a népies
izlésnek. Szép sorja van ám ott min-
dennek.

Mikor a hat tanya munkásnépe
összeverődött, apraja-nagyja kitett
ezer lelket. A színes hevesi népvise-
let tarkasága messziről a tulipiros
mezei virágokra emlékeztetett. Her-
bert Spencer bizonyítása nélkül is
hajlandóak vagyunk elhinni, hogy a
viselet színeit az egyszerű ember az
öt környékező flóráról veszi. Amint
közeledett a néphullám, felharsant a
Rákóczi induló s annak szilaj üte-
meire léptettek el a munkások. Min-
den csoportban hat felpantlikázott
szarvu ökör által vontatott, zöldgaly-
lyal és színes szalagokkal ékesített
szekéren ültek a leányok, míg a cso-
porthoz tartozó férfiak gyalog, kato-
nás sorokban kísérték a fogatot, vi-
dám népdalokat énekelve. Aki nem
látott ilyesmit, a képek után alig al-
kothat magának helyes fogalmat egy
nagyobb szabású igazi népünnepről,
mert a legügyesebb rajzoló vagy festő
sem képes eléggé részletezni épen azt,
ami a legjellegzetesebb, az eleven
mozgást, a fiatalság szinte kitörő vi-
dámosságát, az öregebbek komolyságát.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Arató-ünnepély Karádon.

A „Zemplén” eredeti tárcája.

Szó ide, szó oda, de bizony ag-
godalommal néztünk e tavasz az
aratás elé. Mert mit ér a gazdag
buzavetés, az lsten bőséges áldása,
ha nincs aki learassa, kévébe kösse,
keresztbe, asztagba rakja. Egy olyan
csapással rémitgettek uton-utófélen,
a minőt idáig nem ismertünk, aminő a
hét egyiptomi csapás közt sem for-
dult elő, az arató sztrájkjal. Még el-
képzelni is borzasztó volna, hogy az
az ember, akinek a lelkét a mező
édes poézisa teszi fogékonyá a ne-
mesebb érzések iránt — a sárguló
kalászkok életfentartó drága magvait
gonosz indulat szította dacból veszni
engedje. Hála Istennek, de bizony a
sztrájk csak a sztrájkolásban vala. A
boszorkány-konyha kotyvasztói abban
esalódtak, hogy népünket magukhoz
hasonlóknak gondolták s az ideál-
tás dus eredményét becsesen tetézi
meg az a tapasztalás, hogy népünk
józan esze a világbolonditók hamis
profétaságán kifogott.

A Bodrogköz rónáján vigan folyt
le a betakarítás izzasztó munkája. A
kövér rendek súlyos kévéket adtak.
Majd a kereszttek szemkápráztató so-
kasága lepte el a téres tarlókat. És
amikor a napbarnította magyar mun-
kás megtörtülte veritékező homlokát,
nyílt tekintetében a marxizmus leg-
vehemensebb apostolai sem fedez-
hették volna fel azt a zöldszemű ré-
met, amit oly mohósággal emleget-
nek. Buta és hiu reménykedés, hogy
a nép lelke megvolna már mérgezve.
Mert bár helyenkint merülhetnek fel
az elégedetlenség jelei, itt-ott talán
kissé a kelletténél zajosabban is, de
azért szó sem lehet az általánosítás-
ról. És az emberséges gazda, aki be-
tartja azt az örökérvényű alaptörvé-
nyét az igazságnak: hogy „méltó a
munkás az ő bérére,” aki nem tö-
rekszik embertelen haszonra, az nyu-
goddit lehet, mikor tavasszal a zöldelő
buzavetése fölött hallja a pacsirta
édes csicserségét, hogy a vidám ka-
szapengés sem fog elmaradni a ká-
nikulásban.

Amikor pedig össze van rakva
az utolsó kereszt is annak rendje és
módja szerint, a munkáscsoport gaz-
dája jelentést teszen. Megsegített az

MIM

A LEGBIZTOSABB POLOSKAIRTÓ
Kapható: *Hrabéczy Kálmán* drogeriájában Sátoraljaujhely.

felszólalásokat vagy észrevételeket s magunknak is fentartjuk a jogot a kérdéshez való hozzászólásra.

Miklós István indítványa s annak megokolása a következő:

Mélyen tisztelt városi képviselő-testület!

Indítványozom, mondja ki a t. képviselőtestület, hogy

1. a Torzsás-erdőrészből, egy városi népliget s közüldőhely céljaira, harminc kat. holdnyi területet a város közönségének örök időkre átenged.

2. E területet az építés stádiumában levő vendéglőhelyiségen kívül sétautakkal, terekkel, pihenőhelyekkel ellátja.

3. Tömegszállításra alkalmas, viszonyainak legmegfelelőbb járóművekkel a nagyközönségnek könnyen s olcsón hozzáférhetővé teszi. Mi végből

4. a város mérnökét ide vonatkozó terv és költségvetés elkészítésére utasítja s a szükséges költségeket az 1907. évi előirányzatba fölvételre rendeli.

Indokok.

1. Egy városi közkert létesítése, közegészségi érdekből mindnyájunk régi, állandó óhaja. Évtizedek óta napirenden tartott kérdés ez, amelyet azonban — főleg alkalmas belterület híján — megoldani nem vagyunk képesek. Következésképpen

2. eme, a város népességének arányában napról-napra égetőbb kérdés csakis valamely külterület felhasználásával látszik megoldhatónak.

3. A Torzsás-erdő feltétlenül tiszta, mindenkor üde levegőjével, magas növényű, dúslombos fáival, megközelíthetőségével ily célra kiválóan, sőt — mondhatnám — az adott viszonyok között egyedül alkalmas. Itt a kész, fásterület külön pénzáldozatot nem igényel. Az utak, terek kiépítése aránylag kevésbe kerül.

4. A terület a jövőben tetszés szerint bővíthető, átalakítható, fejleszthető; s ami különös figyelmet érdemel, enyhe lejtésű serpentinák közbeiktatásával, a *Magashegy legszebb kilátásos pontjaival* könnyen összeköthető.

5. A város központjától számított, mintegy 2,5 kilométernyi távolság számbavehető akadályt nem képez abban a tekintetben, hogy a

A fénykép is halvány, élettelen az ilyesmiről.

Körbe állanak. Előre lép a szónok levett kalappal és rigmusba kezd. Fiatal ember, oda haza alkalmasint sokat vőfélyeskedhetett, ergo itt is versben beszél. Csak hogy a vőfély-verset könnyebb ám elmondani, mint az ünnepi verses beszédet, mert amazt sokat próbálta már, míg emehez nem volt alkalma s bizony imitt-amott ki-ki esik egy szó a glédából. Mikor pedig a szónok zavarba jöhetne, akkorra megszólal a mellette álló éltes ember és prózába folytatja a jó kivánságot, meg hogy a gazda kegyesen nézze el, ha hogy valamit hibáztak volna, egyebekben kéri Isten ő szent felségét minden jó bőséges adományozására ugy a jószívű uraság, mint annak hitves felesége, gyermekei számára. Sor kerül a tisztartó urra, sőt az irnok urakra is. Mert hogy ők bajlódta velük s ők látták gyarlóságukat stb.

A tisztartó ur aztán a távollévő gazda nevében elismerést nyilvánít a jó munkáért, méltatja hogy évek óta visszatérnek, soha panaszra okot nem adnak, munkájuk értékre, szemrevalóságra egyaránt kitűnő elannyira: hogy nem könnyű feladat a gazda által küldött jutalmat kiadni a leg-

város közönségének mindennapi üdülő és szórakozó helyévé legyen. Tömegszállításra alkalmas közlekedési eszközökkel a távolság akadályra könnyen legyőzhető.

6. A készen kínálkozó Torzsás-üdülő helyet már a jelen nemzedék élvezheti, míg egy, esetleg még be nem fásított terület csak évtizedek múlva szolgálhatna kitűzött rendeltetését s annak jótékony-ságában csak a későbbi ivadékok részesülhetnek.

A könnyű s lehető legolcsóbb közlekedés levén a tervbevetett üdülőhely intenzív kihasználásának előfeltétele, a közlekedés lebonyolítására berendezendő művek — villanyvasut, gőzvasut, lóvasut, automobil, omnibusz, lovas társaskocsi — a város önkezelésében lennének kiállítandók s üzemben tartandók: kizárásával minden magán-spekulációnak s üzleti nyereség-igénynek.

Az egészség mindenekelőtt! Ez a vezérlő gondolat legyen végcélja cselekvésünknek. Ennek realizálásától pénzbeli hasznot ne kívánjunk, ellenkezőleg hozzuk meg minden tőlünk telhető áldozatot közegészségi viszonyaink javítására. Oly befektetés ez, amely egészségben, életkedvben, munkakerésben sokszoros ellenértéket nyújt.

Erés a hitem, hogy a Torzsás, mint népliget s közüldőhely, rövid időn városunk áldásos nevezetessége leend. Mi pedig, e város képviselőtestülete évszázados mulasztást helyreépítve egy nagy önvád s állandó szemrehányás li-dérenyomásától szabadulunk meg.

Ujabb tanúságot teszünk e nagyhorderejű közegészségi intézmény létesítésével arról, hogy városunk vitális érdekeit nemcsak szívünkön viseljük, hanem ezeket épp gyakorlati érzekkel korszerűleg kielégíteni is képesek vagyunk.

Kikutattuk a földmélyében s felszínre hoztuk, aminek nagy hiányát éreztük, a tiszta, egészséges ivóvizet; most értékesítsük regényes fekvésű városunk ama megbecsülhetetlen kincsét, mely az erdők s hegyek éltető levegőjében részünkre kínálkozik.

Sátoraljaujhelyben, 1906. július 27-én.

Miklós István,
képviseletestületi tag.

jobb munkát teljesített két csoportnak, mivelhogy mind emberül hely állottak, azért is senki se tartsa magát mellőzöttnek, jövőre más két csoport tarthat arra számot. Vadonat új százkoronás bankó ütötte az első díjra érdemes csoport gazdájának a markát, a másodikét pedig ötven korona. Nem keltett irigységet a többiekben a csinos ajándék. Tudták hogy érdemesek kapták, és hogy sor kerül majd rájuk is. Mert emberség az is, hogy ne jöjtmint módjára egy esztendőn álljon kepebe az akkurátos hevesi ember, hanem elmondhassa — amint mondták is — hogy „nem először aratok én már ebbe a birodalomba.“

A kép többi része — a magnum áldomás. Miképpen a bibliai szőlőfűtőt, akképen „hozik mán“ petrenerudon két-két vállas ember a kívül kormos, belül piroslevű gulyáshussal teli üstöket mindenik csoportnak. — Apraja-nagyja asztalokhoz ül a hoszszan futó lócákra, egyik-másik a gyepré és áldott paraszt étvágygyal kanalazza a jóféle készségeket. Mert hát had egyen polentát a talián, számskát a tót, magyar embernek gulyáshus dukál, meg turóshaluska. — Odébb a söntésben is nagy a mozgolódás. A csapra ütött hordók tar-

Régi iskoláinkról.*)

— aug. 4.

A protestánsok részéről a XVI-ik században mindazon helyeken állítottak iskolákat, hol új lelkészségek létesültek, vagy a hol a kath. egyházakat a lakosság áttérésével elfoglalták. Így Ujhelyben ha nem is mindjárt 1522-ben, amidőn itt az új vallás tért foglalt, hanem pár évvel később bizonyára létesült iskola. Patakon az 1530-as években az elmenekült szerzetesek után szintén protestáns kézbe került az oktatás s így történt a kisebb községekben is, hol a lelkészségek szerveztettek. Nagytoronján például az egyházi anyakönyvek szerint már 1579-től szervezte volt az egyház, tehát valószínű, hogy iskolája is már akkor létesült. Tokajban Batiry András 1545-ben alapította meg az egyházat és iskolát s valószínű, hogy több helyen már e században létesültek az iskolák bár az okmányok és jegyzőkönyvek csak a későbbi időből említik őket.

Igy az ujhelyi iskoláról hivatalos okmány először 1619-ből tesz említést, a midőn már külön tanítói és kántori állás volt szervezve. A kántor az iskolában csak az éneket tanította. Az iskolának volt egy szőlője is. A tanító fizetését a „Város könyve“ alapján szintén ez évből ismerjük legelőször.

A sárospataki egyházlátogatási jegyzőkönyvek szerint 1629-ben Sátoraljaujhelyben az iskola kijavítása elrendeltetett. A tanítót ez évben Vári Bálintnak hívták.

Az ujhelyi iskola az 1648. évi pataki egyházhatározat szerint e tájban már nemcsak elemi iskola volt, hanem gymnáziumi jelleggel is bírt. Az ez évben megállapított tanrendszer szerint míg Tállyán, Miskolcon és Ungvárott az iskolákban csak a poézist és a retorikát tanították, addig az ujhelyi iskolában e tárgyakon kívül a logikát, a görög nyelvet és a teológiát is eladták. Az iskola mellett tápintézet is volt, melyben e tájban husznál több tanuló volt elhelyezve. Az iskola vagyonát képező

) Adalék Zemplén vármegye XVI-XVII-ik századbeli tanügyi történetéhez, melyet vármegyei levéltárában végzett kutatásai alapján írt meg dr. Dudás Gyula zempléni vármegyei kir. segédtanfelügyelő, elismert jónévi történet-kutató, kinek a „Zemplén egyik utóbbi számában „Kazinczy fölgyezései“ cím alatt megírt tárcájáról a fővárosi lapok s többek közt a „Budapesti Hírlap“ is meglehetősen elismeréssel emlékezik meg f. évi aug. 2-iki számában. Szerk.

talmán esik meg igazságos osztozkodás — fejszám szerint. Jut mindenkinek elég a beszéd és nótázó jókedv elővarázsolásának okos mértékéig, hogy „okkal móddal meg ne ártson a szesz.“ Mert a hevesi kurta nyaku köpcös barna fiúk könnyen hevülnek. A bogár szemű asszony-népség is tüzei, a cigány muzsikája is, nem csuda ha egyik-másik legény neki szilajodik egy kis virtuskodásnak.

Csárdás — estig. De amugy isten-igazában járva. Nem marad megtáncolatlan senki, még a tisztesebb koma néném asszonyok közül sem. És nem immel-ámmal járják ám mint ahogy bálozó ifjaink teszik manapság, akik lagymatag csámpáskodással mel-mel a blazirt előkelőséget, hanem tüzzel, délcegen, betyárosan. Aminő a munkájok, olyan a táncuk is. Este-felé már mindenik csapatgazda számon tartja a maga embereit, mint a kötelességtudó katona, aki egy kicsit becsudálkozott volna, azt szépen körülveszik az okosok és az asszonyok is eltesséklik tapintatos rábeszéléssel, hogy „hiba“ ne essék, mert kell ám az emberség másorra is.

x-y.

szőlőbirtokot maguk a tanulók művelték, mint azt az 1651. évi egyház-tanácsi végzés mutatja. Tanító mindig csak egy volt, de úgy látszik, hogy a városban levő három lelkész is tanított. Az 1640-es években jáz addigi faépület helyett közadakozásból kőépületet emeltek az iskola számára. Midőn az egyház 1673-ban a katolikusok kezére került, az iskola is szünetelt 1682-ig, amidőn Thököly azt a protestánsoknak visszaadta; de Thököly bukása után 1688-tól ismét szünetelt az iskola 1705-ig, amidőn Rákóczy állította vissza. Rákóczy szabadságharcának leveretése után 1712-től fogva az ujhelyi prot. egyház és iskola vagyona legnagyobb részét elvesztette, minek folytán az iskola gimnázialis jellege is megszűnt***) mivel a kőépületből (mely a mai központi zsidóiskola helyén állott), ki kellett költöznie, az u. n. Papsor-utca végén ismét egy faépületbe szorult és ettől az időtől fogva egész 1792-ig itt tengődött, amidőn a jelenlegi állami iskola helyén létesült egy új (2 tanítós) iskola.

Az 1629. évi egyházlátogatási jegyzőkönyvek szerint a protestáns iskolák közül Nagytoronján az iskola épülete javításra szorult. A tanító itt Ujvári György volt. Kistoronyán ekkor még nem volt iskola.

Zemplén vármegye levéltárának adatai szerint Varannón 1606-tól, Sókuton 1620-tól az iskolák már fenállottak; Tarcalon 1606-ban már szintén volt iskola, mert a tanító javadalmát ez évben szabályozták. Bodrogkeresztúron a tanító javadalmát 1607-ben rendezték. Ugyanitt 1638-ban a tanítót Szentpéteri István-nak hívták, a kinek tanítványai, mivel fejtveres kézzel garázdálkodtak, a tanítóval együtt perbe fogattak. Itt úgy látszik nem csupán elemi iskola volt, hanem teológiát is tanítottak, mert a garázdálkodó tanulók felnőtt egyének valának. — Bánócon 1650-ben, Kesznyétenben 1652-ben, Tállyán 1665-ben, Monokon 1693-ban, Lukán 1629-ben, Pazdicsón, Terében és Örmézőn 1650-ben, Merész-patakon és Agyagoson 1666-ban, Olaszliszván 1610-ben, Gálszécson 1623-ban, Nagyráskán 1645-ben már volt iskola, ez utóbbi helyen pedig már ekkor a tanító javadalmát újból szabályozták. Battyánban 1648-ban létesült iskola, Vámosujfalun 1667-ben Zemplénben és Tolcsván 1682-ben már volt ref. elemi iskola.

Ezek az iskolák jó részben még közések voltak a két protestáns felekezet hiveivel, utóbb azonban az ág. ev. felekezet önálló iskolákat is létesített. Így az egykoru adatok szerint evang. iskolák Kucsiban 1638 előtt, Varannón, Tótkajnyán és Garanyban 1647-ben, Pazdicsón 1766-ban már léteztek. Battyánban 1648-ban az ág. ev. és reformátusoknak közös iskolájuk volt. Ágcsernyőn 1648-ban lelkészség és iskola létesült.

Az ellenreformáció s az I. Lipót király korabeli politikai és vallási üldözések korában a protestánsok Zemplénmegyében is sok tért veszítettek. s az 1681. évi országgyűlésen tudvalevőleg kénytelenek voltak felpanaszolni, hogy e megyében az 1662-1681-ig terjedő időszak alatt 114 templomot és iskolát foglaltak el a katolikusok. A zempléni panaszok is hozzájárultak ahhoz, hogy ezen az országgyűlésen a rendek és karok törvénybe iktatták, hogy az evange-

**) Az ujhelyi ref. egyház kiváló történetírójának (I. Fejes I.: Az ujhelyi ref. egyháztört. 151. l.) az az állítása, hogy 1712-től fogva a kegyesrendiek betelepítéséig nem lett volna itt középiskola, tévedésen alapul, mert a vármegye hatóságának 1766-ban kelt jelentése szerint az ujhelyi pálos szerzetesek algimnáziumot tartottak fenn. Magától elesik tehát az a vád is, hogy a pálosok semmittevő s tanítással egyáltalán nem foglalkozó szerzetesek volna.

Mit igyunk?

Az elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, a mohai Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerre tették s Naundorf, dr. Borcherdt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Kosalvi, stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnek, mint óvószert fertőző betegségek ellen minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető fizete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

ÁGNES-

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyságnak fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légző- és húgyzervi betegségeknek.**

Kedvelt borvíz!

hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Vargha, dr. Szabó, dr. Scipades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Marhólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnek, mint óvószert fertőző betegségek ellen minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető fizete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

Főraktár: SPINDLER KÁROLY urnál SÁTORALJAUJHELYEN.

likusok és reformátusok mindazon templomokat és iskolákat zavartalanul birtokolják, amelyek eddig kezükben voltak.

Dudás Gyula.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

× **Pályázat körorvosi állásra.** A szerencsi járás főszolgabírája pályázatot hirdet az 1000 kor. fizetés és 400 kor. utiátalánnyal javadalmazott gesztelyi körorvosi állásra. Pályázati kérvények folyó évi aug. hó 15-éig nyújtandók be.

× **Versenyárgyalási hirdetés.** Sátoraljaúj hely r. t. város a községi utak fenntartásához szükséges kő, zúzott kavics szállítására és beépítésére zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet. A pályázati feltételek a városi mérnöki hivatalban hétköznapokon délután 10—12 óráig megtekinthetők. A lepeesélt borítékba zárt ajánlatok a városi iktatóba 1906. évi augusztus hó 8-án délután 5 óráig nyújtandók be.

× **Pályázat kórházi alorvosi állásra.** A homonnai köz-kórháznál megüresedett 800 kor. évi fizetéssel javadalmazott alorvosi állásra hirdetés pályázatot Zemplén vármegye alispánja. A szabályszerűen felszerelt kérvények f. évi aug. hó 23-áig nyújtandók be az alispáni hivatalban.

× **Pályázatok segédjegyzői állásokra.** Az izbugyaradványi és nagykemencei körjegyzőségekben megüresedett segédjegyzői állásokra hirdetés pályázatot a homonnai járás főszolgabírája. Ezen állások mindegyike 1000—1000 korona fizetéssel van javadalmazva. Pályázati kérvények az előbbire f. évi aug. 13-áig, az utóbbira pedig f. évi aug. hó 16-ig nyújtandók be.

HIREK.

Kabaret.

— aug. 2.

Ákiket az átkozott sors egész nyáron Ujhelyhez köt, végre egy művészi színvonalon álló, kellemes, szórakoztató és kedvesen bolondos hangversenyben gyönyörködhetnek f. hó elsején és másodikán a színház kertjében.

Két jókedvű színészember, névszerint *Pintér Imre* és *Pázmány Ferenc*, továbbá *Harmath Ilona* és *Kápolnai Irén* a Népszínháznak jónévvű művésznői nyakukba vették az országot azzal a bohém, tehát könnyelmű elhatározással, hogy minden számottevő városban kabaretkeznek.

Vállalkozásnak ez épen elég mérsékelt, de mindenesetre dícséretre méltó. Mert ez a kedves kis művészgárda ugyancsak megreperálja a brettli becsületét, melyet a sok becsapódás és felülés után cudarul rongyosnak vélünk már.

Mindkét este sokan nézték végig az előadást és a jókedvre hangolt közönség nem győzött eleget tapsolni a genialis szereplőknek, akik kedves és élvezetes játékkal mindjobban belopták magukat a közönség szívébe.

Kápolnai Irén kedves pajkosságú kupléival, majd a kékvókkal és a kopogós táncal aratott nagy sikert. Igen tetszetek a közönségnek *Harmath Ilona* remek énekszámai, tiszta csengésű kellemes hangja nagyszerűen érvényesült. A férfin szereplők pedig oly jókedvvel és ambícióval játszottak, mintha egyik a másikat felül akarta volna mulni. *Pintér Imre* szíveshöz szóló magyar nótáival, különösen pedig kacagató korhelynótáival ért el általános tetszést, *Pázmány Ferenc* pedig oly végtelenül kedvesen és ügyesen adta elő az ő szellemes monológait, hogy vége-hossza nem volt a lelkes tapsolásnak. Ha hozzá vesszük még a pompás duetteket, meg tudjuk érteni azt az őszinte nagy sajnálkozást, amely a kedves kis mű-

vész-gárda távozása nyomán kelt a közönség körében.

Az erkölcsi sikeren kívül a kabaret anyagi hasznával is meg lehettek elégedve a színészek, mert mintegy 250 pengő forintot hozott a két este.

A kabaret alkalmával örömrökre szolgál megdícsérni a mi ujhelyi közönségünk jó ízlését, mely az alhambrai becsapások dacára is hamar felismerte a genialis művészgárda hivatottságát és tőle telhetően pártfogolta derék vállalkozásában.

Értesülésünk szerint a kedves társaság engedve a közóhajnak, még e nyáron visszatér hozzánk 1—2 napi szereplésre.

G—a.

— **Gazdasági munkások jutalmazása.** Zemplén vármegye főispánjának előterjesztésére a földmivelési miniszter *Mizi András* tőketerebesi gazdasági munkást, ki 55 éve szolgál egyfolytában gr. *Andrássy Gyula* uradalmában; *Banyik Mihály* kláznai gazdasági munkást, ki 54 éve szolgál *Vladár Emil* gazdaságában; *Réti Peti János* hardicsai gulyást, ki *Hardicsa község* urbéres gazdájánál 37 éve szolgál és *Sztropók János* hernádkaki arató-munkást, ki 33 éve szolgál *Potoczky Kálmán*nál, egyenként 100—100 korona jutalomban részesítette és szorgalmas, józan, megbízható munkásságukért elismerő oklevéllel tüntette ki, mit a gálszécsi, varannói és szerencsi járások főszolgabírái ünnepélyes módon fognak az illető, jutalmazott munkásoknak átadni.

— **Esküvő.** Ifj. *Bossin József* mádi gyógyszerész házasságot kötött *Scheffer Emiliával* Szatmáron.

— **Nyilvános nyugta és köszönet.** *Szemere Miklós* es. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő ur a gálszécsi ev. ref. iskola felszerelésére 100 azaz egyszáz koronát volt szives hozzájárulni. Midőn e nagybecsű adomány átvételét elismerem és egyházam nevében halásan megköszönöm, a nemes gondolkodású adományozóra az Eg minden áldását kérem. Gálszécs, 1906. aug. 1. *Péter Mihály*, ev. ref. lelkész, egyházmegyei főjegyző.

— **Baleset.** *Julius* hó 28-án *Szabó Imre* fia (6 éves) *Tarcalon Hadik* Barkóczynek a felső utcán levő rozszant kőfalú háza felett játszadozván, — mely kívülről a földdel egyenlő szintben van leomolva — véletlenül a 15 méter belső magasságból lezuhant. Szerencse, hogy csak nagyobb zúzódást szenvedett és nem lett halálos vége az esésnek.

— **Zászlószentelési ünnepély.** A szerencsi általános ipartestület fényes ünnepélyre készül. Folyó hó 20-án fogja megünnepelni zászlószentelésének 25 ik évfordulóját és zászlójának újraszentelését. Az ünnepély *Gortvay Aladár* főszolgabíró védnöksége alatt fog lefolyni. A zászlóker sztanja öv. *Pécs Ferencné* urnő lesz ismét, aki 25 évvel ezelőtt is volt. A meghívók a tartalmas műsorral együtt e napokban lettek kibocsátva s azok akik talán ezt tévedésből meg nem kapták volna, s arra igényt tartanak, forduljanak bizalommal az ipartestület előjáróságához.

— **Táncmulatságok.** Holnap, f. hó 5-én két táncmulatság lesz Ujhelyben. Egyiket a gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör tartja a gyártelepen levő tulipán-kertben, — a másikat a cipész- és eszmadia-iparos ifjuság rendezi a „Vadászkürt” szálloda kerthelyiségében.

— **Új részvénytársaság** cím alatt lapunk egyik számában megírtuk, miszerint a *Müller B.* és *Fiai* nagy-mihályi sör és maláta gyára részvénytársasággá fog átalakulni. Ez ügyben már látogatott értekezlet volt *Sztáray Sándor* gróf elnöke alatt. A részvényekből eddig jegyeztek: *Sztáray Sándor* 50,000 k., *Herskovics Jónás* 20,000 k., *Weinberger Sándor* 15,000 k., *Pfeigel Samu* 10,000

koronát és így biztosra vehető, hogy a 700,000 korona részvénytőke jégyezve lesz. Kellő és szakszerű vezetés mellett Felsőmagyarország egy elsőrangú ipartelepévé fejlődhetik a nagymihályi sörgyár.

— **Véresre vert asszony.** Magyar *András* ács arról ismeretes, hogy igen ritkán van józan állapotban és ilyenkor vad természete sok kellemetlenséget okoz neki. E hét elején *Dankó Istvánné*, a vele eddig vadházasságban élő neje elment lakására, hogy ruháit magával vigye. Az ács — szokása szerint — ismét ittas állapotban volt és belekötött az asszonyba, majd megtámadta és ütlegelni kezdte. A védtelen nő erre elmenekült és egyenesen *Gottlieb* ócska vaskereskedő udvarán huzódott meg, ahová nem sokára férje is követte, kezében egy hatalmas léccel. Mikor az asszonyt megpillantotta, úgy összeviszsa verte a léccel, hogy vértől boritva összerogyott. Ebben az állapotban is tovább ütötte és talán agyon is üti, ha *Gottlieb Ernő* oda nem siet és ki nem csavarja a dühöngő ember kezéből a léceket. A súlyosan sérült nőt most az „Erzsébet” kórházban ápolják.

— **Leégett állami iskola.** Csörgő községben f. é. augusztus 1-én este 10 óra tájban tűz ütött ki, mely 3 lakóházat s több mellék épületet hamvasztott el. Leégett az állami népiskola és tanítói lakás is. Az iskola régi rozoga épületének padlása is beszakadt s így a tűz a tanterem összes felszerelését is megsemmisítette.

— **Bucusi verekedéssel.** Rátka községben július 29-én tartott meg a szokásos évi bucsu. Mint legtöbb helyen a Hegyalján, úgy itt sem lehetett ez meg verekedés nélkül, sőt egy, esetleg két emberélet elpusztulása is kihatásba van. Egyik sváb legényt hasba lőték s azt élet-halál között a miskolci kórházba szállították, hol harmadnapra — mint értesülünk — már meghalt, a másikat egy erős késszurással a hátán sebeztek meg; háromnak a fejét verték be botokkal. Ha a kirendelt csendőrség közbe nem lép, Isten tudja hová fejlődött volna még a sváb legények virtuskodása. A verekedés folytatása a szerencsi kir. járásbíró elé tereltetett.

— **A dinnye szezon.** A dinnye-árusítás már megkezdődött a napi-piacon. A hevesi asszonyok halomszámra körülszánolják magokat a görög dinnyékkel és árusítják ma még meglehetősen borsos áron. Abból az alkalmából, hogy a dinnye-szezon beköszöntött, székségesnek tartjuk a hatóság figyelmét felhívni arra, hogy a köztisztaságról szóló városi szabályrendelet 23. §-ának szerezzen érvényt és ne töltsék, hogy az alsóbb osztályhoz tartozó közönség egy része dinnyeevés után a járdára vagy utca közepére dobálja a dinnyehéjat. Mindnyájunk érdeke, hogy az utcatest és járda a dinnyehéjaktól és egyéb gyümöleshulladéktól ment legyen. Éppen azért mindnyájunknak egymás iránt való kötelessége, hogy ha ilyen esetet látunk, jelentsük föl a rendőrhatalóságnak, hogy az ilyen könnyelmű eljárás megtorlatlanul ne maradjon.

— **Hangverseny Korytnicán.** Korytnicáról írják lapunknak, hogy ottan 1906. aug. 1-én a gyógyteremben a kórházalap javára fűrdővendégek-ből alakult műkedvelő társaság igen sikerült hangversenyt rendezett, melyen vármegyénkbeli is többen szerepeltek. Az ügyesen összeválogatott műsorból különösen kiemelendő két ujhelyi fiatalember, *Grünbaum Sándor* és *Malártsik Lajos*nak a szereplése, akik méltán rászolgáltak arra, hogy a hangverseny piéce de resistance-szára érdemesek legyenek. — *Grünbaum* egy „Hegedűbránd” című monológ előadásával aratott nagy-sikert, melyet különösen a kitünő előadással párosult zenei tehetségének köszönhetett. *Malártsik Lajos* magyar népdaloknak zongorán való

előadásával, ügyes technikájával és igazi cigányos ízű felfogásával páratlan tetszésnyilvánításra talált. A műsor többi számát *Szauer Terus* ur-hölgy csinos zongora és énekelőadása. *Malcher Béla* és *Weiner Leo* zongorakettőse, dr. *Kállai Emil* felolvasása töltötte be. A sikerült rendezés *Reuter* főmérnök fáradságtalan tevékenységét dicséri. A tiszta jövedelem 117 korona volt.

— **Polgári fiúiskola Sátoraljaúj helyben.** Szeptember 1-én egy, az orth. izr. hitközség által támogatott 4 osztályú nyilvános polgári fiúiskola nyílik meg. Érdeklődőknek szivesen nyújt felvilágosítást *Alexander Vilmos* izr. hitk. iskolasz. elnök. — Ezzel az értesítéssel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a lapunk előző számában leadott közleményünk ama részére, melyben szóvá tettük, hogy a kibocsátott prospektusban szombat napokra szünetidő van jelezve, — *Alexander Vilmos* iskolaszéki elnök nyilatkozatot küldött be szerkesztőségünkhöz, amely nyilatkozatában kijelenti, hogy az iskolánál egyáltalán nincs tervbe véve az: hogy a szombati szünetidő mellett vasárnapokon előadás tartassék; ami különben a törvény világos rendelkezései szerint lehetetlen is. A prospektus a szombati szünetet csak azért hangsúlyozza, mert az iskola igazgatósága lehetővé akarja tenni azt, hogy a vallásosabb izr. szülők gyermekei is látogathassák az intézetet, de másrészt tekintettel arra, hogy a hitközség ezen intézetet nagyobb anyagi támogatásban is részesíti, joggal elvárhatja, hogy növendékei szombaton szünetnapot tarthassanak. Az iskola a miniszteri tantervben meghatározott heti tanóra számot tehát a hét öt napjára fogja beosztani s ezáltal úgy a keresztény mint az izr. vallású növendékek vallásuk törvényeinek eleget tehetnek.

— **Színészet Nagymihályban.** *Micssey F. György* színtársulata a 67. gyalogezred zenekarának egy részével szerdán, f. hó 8-án fogja megkezdeni Nagymihályban előadásait. *Micsseyék* a Barnai szálló udvarán felállított szinkörben játszanak.

— **Egyházi ünnepély.** A kistráskai ev. ref. egyházhöz tartozó filia *Hegyi* községben új templomot építet. Az új templom építési munkása annyira előrehaladt, hogy jul. hó 29-én megtartott a csillag felavatási ünnepély. Az ünnepélyen részt vett az egész környék színe-java igen nagy számú hívő közönséggel. — A templom létrejötténél *Rác József* lelkész buzgólkodásán kívül elévülhetetlen érdemeket szerzett *Thuránszky Tihamér* szalóki földbirtokos, aki áldozatkészségével lehetővé tette, hogy a hegyi csekély számú reformátusság régi vágya már most teljesedhetett.

— **„Országos Házassági Közlöny”** cím alatt *Glück József* szerkesztésében kéthetenként egy 8 oldalas, csinos kiállítású közlöny jelenik meg Debrecenben, mely kizárólag házassági hirdetések tartalmaz s a nyugati államok hason irányu lapjai mintájára egyedül ebben a szakmában ad le hirdetéseket s igyekszik a házaselet kikötőjébe törekvőket összehozni. — A nagyszámú ajánlatokat, ajánkozásokat, értesítéseket és tudakozódásokat tartalmazó közlöny Sátoraljaúj helyben is kapható, *Hársányi József* hírlapelárusító bizományában. — Ajánljuk a lapot a házasulandók vagy férjhez menni óhajtok figyelmébe. A magunk részéről annyit jegyzünk meg, hogy egy ilyen közlöny megindítása hazánkban is az idők jele már, — a mikor a házasság bizony maholnap elveszti régi jellegét s üzletté válik. Mert hiába! ma az emberek élete a materializmuson alapul s a reál szellem foglal tért az életben minden vonalon.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udv. fényképészek műterme Sátoraljaújhely főtér 9.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferencz József keserűvizet**.

Folvard-selyem

65 krtól 3 frt 70 krig. méterenként bluzra és ruhára. Frankó és már **megvámolva** házhoz szállítatik. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyemgyáros Zürich.

IRODALOM.

A mult.

Holdsugaras, fehér, illatos volt minden, S én emésztő vágygyal, könyörögve kértem: „Ne hagyj el édesem, óh maradj itt velem Legyen egyszer boldog, igazi édenem!”

Elöttem térdelt ő s könyörögve kérde: Övé-e szívemnek minden kis verése, Szeretem-e forrón, olthatatlan lánggal, Tudnék-e szakítani érte a világgal?

Ajkaimról a szót oly esengve várta. A mig elmondhattam, százsor is lezárta, Esküdözve kérte, higgyek szerelmébe! Örök lánggal ég az, nem lesz soha vége.

Azt hiszem álom volt, gyönyörű szép álom, Valóra válását még mostan is várom; Minden szava balzsam volt sajtó szívemre, Balzsama volt akkor, most emésztő mérge.

Elmult a szerelem holdas éjszakája, Elmult szerelmével ifju lelkem álma;

Nem maradt meg semmi, csak emléke, vágya, Legelső csókjának örjítő vadsága.

Körüitem uj tavasz s régi fájó emlék, Bánt a nyíló virág, bánt a balzsamos lég, Titkos suttogása ölelkező lombnak Gyilkos csókjairól ujuló hirt hoznak.

A mi nászunk volt az elmúlt tavasz fénye, Virág, melyről lehult minden kis levélke, Eltemette a tél fehér szemfedője, Kisérteni jár csak megtérő emléke.

Tudom, hogy elhagyott, tudom hogy nem szeret S összetépett szívem érte mégis remeg, Érte imádkozom titkon lsten kérvé Csöndes kis szobámban kezem összetéve.

Hogy adja még egyszer, csak egy percre vissza, Öleljen még egyszer szívére a karja; És ha nem tud ujra, ujra megszeretni: Talán megtört szívem el fogja temetni.

Szüts Ibolyka.

A „Zenélő-Magyarország” zene-műfolyóirat ma megjelent 316-ik füzete a következő értékes zenemű-ujdonságokat közli: I. fr. V. Bowers „Mindég rólad álmodom” közkedvelt bájos amerikai dalt, mely már „Miért vagy másé?” refrainnel egyike ismert legnépszerűbb dalainknak. II. Rossini J. világhírű „Tell Vilmos” dalművének nyitányát. E pompás zenemű-folyóiratot, mely minden zenei válfajt felölel s meg hozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zenei ujdonságot minden zongorázónak melegen ajánjuk. Havonta két füzet — negyedévbén 6 füzet 3 korona elő-fizetésért. Egyes füzet ára 1 korona. Mutatvány füzetekért 1 korona küldendő be. Előfizetheti a „Zenélő-Magyarország” (Klökner Ede) zene-műkiadó hivatalában Budapest VIII., József-körut 22/24.

A „Gyakorlati Közig. Könyvtár és Döntvénytár” f. évi augusztus 1-én megjelent 15. számában dr. Dolencez József folytatja „A vadászati jog, különös tekintettel a községi vadászterületi bérletekre” című nagyszabású monografiáját, mely szakkörökben a legnagyobb elismeréssel találkozott. Ebben a füzetben a vadászterület szabadkézből való bérbeadásának, a bérjövdelem hovaforrásának, a jóváhagyott bérszerződés jogi hatályának, megsemmisítésének, az ebből folyó kártérítési igényeknek kérdéseit a legnagyobb részletességgel és pontossággal tárgyalja. Ezután a vadászati tilalmi idő, a vadászati kihágások, az eljárás különleges intézkedéseinek magyarázata következik. A főlapon érdekes tájékoztató cikk van arról, hogy minő eljárás követendő „A községi kölcsönök felvétele” körül. A „Döntvénytári rész” tele van a minisztertanácsnak, a közigazgatási bíróságnak elvi határozataival. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” előfizetési ára egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra egy korona. Az előfizetési pénzek a szerkesztő és kiadó dr. Dolencez József ügyvéd Budapestén, VIII., József-körut 74. sz. a. címére küldendők.

TANÜGY.

— **Kinevezés.** Az izbugyaradványi állami népiskolánál eddig helyettesi minőségben működött Gere Erzsébet tanitónót a vall. és közoktatásügyi miniszter ugyanoda rendes tanitónővé nevezte ki.

— **Segélyezés.** Kovály Tivadar falkusi nyugdíjazott gk. tanitónak a vall. és közokt. m. kir. miniszter 30

kor. rendkívüli államsegélyt utalványozott.

— **A miniszter köszönete.** Kárpáti Péter bodrogzsadányi községi iskolai tanitónak, ki a sárospataki állami tanítóképző intézetnél szegény sorsu növendékek jutalmazására 100 korona névértékű részvényt tett le örök alapítványként, — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, az alapító oklevél egyidejű jóváhagyásával, — köszönetét nyilvánította.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Grünfeld ügy tárgyalása.

Kimerítő részletességgel emlékeztünk meg lapunkban a sztopkói izr. anyakönyvek meghamisításával s így véd-erő elleni vétséggel is terhelt dr. Grünfeld Vilmos bűnügyéről. A monstre bűnperben a mult alkalommal azért nem tartatott meg a főtárgyalás, mert a kir. törvényszék helytatott dr. Fried Lajos védő amaz előterjesztésének, hogy a vádlott, elmeállapotának orvos-szakértőkkel leendő megvizsgálata céljából az orsz. gyűjtő fogházba szállíttassék. A kir. ügyész felebbezésére a kassai kir. ítélőtábla a törvényszék határozatát feloldotta s így a főtárgyalást a törvényszék ez évi augusztus hó 10-ére újból kitűzte. A tárgyalás iránt, melyre 80-nál több vádlott van megidézve, nagy érdeklődés nyilvánul.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

H I R D E T É S E K.

Ha „Zacherlint” kérsz, melynek nagy a hira, Nyájas olvasónó. soh' se vedd „kimérve”; Eredeti csak az, a mely üvegben van. És a gyártó védjegyével ellátva van.

Hogy nyugalmad legyen éjjel és nappal És ne kinozzon téged semmiféle rovar Keresd fel mindenütt csakis azt a boltot, Ahol meglátod a „Zacherlin” plakátot.

Szegő Sándor divatáruháza Sátoraljauhely (főtér).

Legnagyobb választék uri- és női divatcikkekben és fehérneműekben.

Allandó óriási választék:

bluzok, angol aljak, kosztümök
és pongyolákban.

Vászonajlak.

Csipkék, szallagok, ruhadiszek
és
hozzávalók.

Nap- és esőernyők.

Különlegességek fűzőkben.

Kereskedelmit

végzett, jó családból való keresz-
tény gyakornok, 80 korona kezdő
fizetéssel szeptember elsejére fel-
vétetik, Magyar és német nyelven
irt ajánlatok, bizonyítvány máso-
latokkal, az

„Uribor“

Tokaj-Hegyaljai Bornagyterme-
lők Szövetkezetéhez Szerencs,
Zemplénmegye,
intézendők.

Olyanok, kik a magyar és
német gyorsírásban is jártasok,
előnyben részesülnek.

Árlejtési hirdetmény.

Zemplén vármegye részére három
évre, azaz 1907—1908—1909. évekre
szükséges irodaszerek a 125,000.,
127,000. és 128000/1902. évi B. M.
rendeletben, továbbá a 70,000/1904.
B. M. rendeletben előirt nyomtatvá-
nyok, továbbá egy évre, azaz 1907.
évre szükséges 5 megyei huszár és
18 hajdu részére egy-egy bekecs, egy-
egy öltöny posztóruha (dolmány, mel-
lény, nadrág), egy-egy nyári ruha el-
készítését, egy-egy sapka, ugyanannyi
nyakraváló, csizma és cipő;

a fenti ruhához és sapkához szük-
séges posztó, nemkülönben az 1906—
1907. évi téli idényre szükséges 500
köbméter tüzi búkkfának szállítását
biztosítani óhajtván.

Felhivom az érdeklődőket, hogy
eziránt zárt ajánlataikat, melyhez
megfelelő minták s az ajánlati ár
10%-ának megfelelő bánatpénznek a
m. kir. adóhivatalba történt elhelye-
zéséről szóló bizonylat csatolódó, folyó
évi augusztus hó 10 ik napjának déli
12 órájáig a közigazgatási iktatóba
annál bizonyosabban adják be, mert
a későbbben érkező ajánlatok figye-
lembe vétetni nem fognak.

A részletes árlejtési feltételek
Bernáth Aladár tb. főjegyző hivatalos
helyiségében a hivatalos órák alatt
bármikor megtekinthetők.

A beérkező ajánlatok bizottsági-
lag történt felbontása után a törvény-
hatósági bizottság folyó 1906. évi
szeptember hóban tartandó közgyűlé-
sében fognak elbíráltatni.

Jelen árlejtési hirdetményt a Vár-
megyei Hivatalos Lap-ban, Sátor-
aljauhelyben megjelenő helyi lapok-
ban közlésem s annak egy példá-
nyát a kassai kereskedelmi iparka-
marának, országos ipartestületnek és
a kereskedelmi muzeumnak (Budapest)
megküldöm, végül egy példányát a
m. kir. kereskedelmi Ministerhez fel-
terjesztem.

Sátoraljauhely, 1906. évi július
hó 7-én.

Dókus Gyula,
alispán.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség
n. b. tndomására hozni, hogy minden-
nemü ingatlanok vételét — eladását —
bérbeadását, avagy bérbevételét a leg-
előnyösebb feltételek mellett s a leg-
rövidebb idő alatt közvetitem.

Jó hírnevű vendéglőmben
kitünő asztali bor 34 krtól 40
krig, továbbá valódi hegyaljai
szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt
60 krig kapható.

Weinberger Manó.

Saujhely. Korona-u.

Bor eladás.

Kiváló minőségű, kétszer le-
fejtett sóstói 1905-ik évi saját ter-
mésű Rizling bor kapható lite-
renként hordóstól együtt számítva
és a legközelebbi vasuti állomásra
kiszállítva 24 krajczáros 140—150
literes hordókban Malonyay Fe-
reucznél Alsógyertyánon.

Posta helyben.

Kiadó

a Kazinczy-utca 657. sz. a. az
igazságügyi palotával szemben
3 szoba, üvegveranda, konyha,
pincze-kamara, fatartó, padlás és
mellékhelyiségből álló lakás, to-
vábbá két modern üzlethelyiség,
melyek egyike bodegának, másika
dohánytözsde és bélyegárudának
kiválóan alkalmas.

Egy különbejáratu, esinosen
butorozott szoba két ur részére
is alkalmas.

Bővebb felvilágosítást ad az
udvarban lakó háztulajdonos.

Benzin-motoros cséplőkészletek.
BENZIN- és SZIVÓGÁZ-
MOTOROK.
Luxus és teherszállító automobilonok.
Kitünő gyártmányok!
HAJÓS ÉS TÁRSA
okl. mérnökök,
motor- és motorjármű vállalata.
BUDAPEST, V., Sziget-utca 9.
Árjegyzék és költségvetés ingyen. Telefon 66—69.

9343. sz. 1906.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári Szent-Jakab
országos vásár

folyó évi augusztus hó 9-től bezárolag
augusztus hó 13-ig fog megtartatni.
Mindenféle állat felhajtása az orszá-
gos vásárra augusztus hó 9-től, csü-
törtökön reggel 5 órától kezdve meg
van engedve.

Temesvárott, 1906. évi július hó
8-án.

A városi főkapitányságtól
Bandl Rezső, főkapitány.

Zongoratulajdonosoknak!

szíves tudomására hozzuk, hogy
Fink Leó, a híres Keresztély-
féle fővárosi zongoragyár hang-
verseny hangolója városunkba ér-
kezett és itten, valamint a környé-
ken is egyes hangolásokat 6 koron-
ájával végez. Javításokat külön
alku szerint eszközöl. Előjegyzé-
sek Schweiger-szállóda (Kossuth-
utca) fogadtatnak el.

BORSAJTÓK

Legjobb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth“, „Kin-
csem“, „Hegyalja“, „Mabille“ és „Aczélorsós“ a ma-
gyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű

Rákóczi kettős kosaru sajtók
nagyüzemű préseléshez.

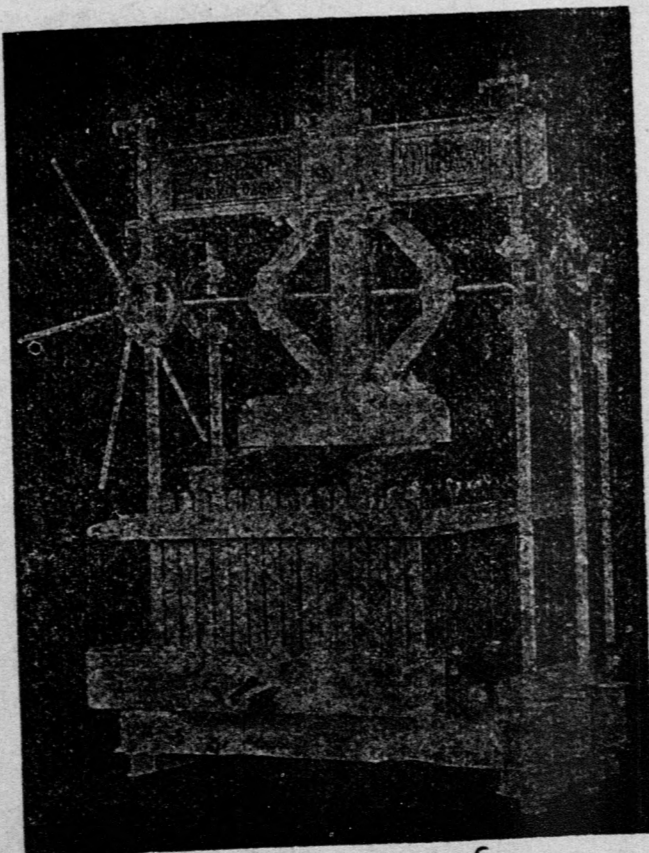
FŐELŐNYE:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel!
Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A tör-
köly egy darabban és könnyen kivehető! Egy
ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogozók.

„Villám“ legújabb centrífugális bogozó és zuzógépek.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA.
MISKOLCZON.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa és mindenféle fenyő épületefák és deszkák raktára

Sátoraljaujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok . . . 2 koronától 5 koronáig.
Kerítés oszlopok . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánlunk kerékgyártóknak szerszámfákat, keréktalpak és küllőket: nyirfa és bükkfa rudakat, ugyszintén nagy raktáit tartunk fűrészelt tölgyfa deszkákból.

Hídépítéshez szükséges tölgyfákat minden hosszúságban és új slippereket is raktáron tartunk.

50 koronán felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Pincze berendezésre **godnárfa**. Tölgyfa méterje 40 fillértől 1 koronáig. Asztalosnak jávorfa deszkák kaphatók.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Jelenleg 3 újonnan épült **lakóház** előnyös feltételek mellett és jutányos áron eladó.

Kleinmann és Klein

Tavaszi és nyári szezonra!

ajánlom gőzre berendezett

évek óta jóhírnévnek örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű vegyi ruhatisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. m. utcai, béli és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás nélkül, bárminő divatos színek megfestésére.

Ajánlom **guvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközönségnek szíves figyelmébe. Guvrirozni elvállalok mindentféle szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és gőzhengeren vasaltatnak.

Himzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztítatnak.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlv. maradtam Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljaujhely, Beresényi-utca, saját házamban.
A megyeház háta megett, a fogbázzal szemben.

Új Temetkezési Vállalat az „Órangyalhoz”

Sátoraljaujhely

Rákóczi-utca sarkán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy évek óta fenálló asztalos- és butor-üzletemet legujabban

temetkezési vállalattal

bővíttem ki s ezen új üzletágat a mai kor igényeinek megfelelően — fővárosi mintára — olyképp rendeztem be, hogy akár egyszerű, akár a képzelhető legdiszesebb temetkezést rendezhetem, s így módot és alkalmat kívánok nyújtani mindenkinek, hogy kedves halottját vagyoni viszonyaihoz mérten temetthesse el.

Nagy költséggel többféle **gyászokocikat** és **ravatali felszereléseket**, **diszgyenruhákat** stb. stb. beszeréztem s a gyászoló közönséget kívánsága szerint a legkényesebb izlésnek és követelményeknek megfelelően — meglepő olcsó áron — szolgálhatom ki.

A gyászoló közönség kényelmére magamra vállalom az egyházi és sirhely, valamint mindennemű egyéb költségek előlegezését minden külön díjazás nélkül.

Üzletemben állandó nagy raktárt tartok valódi és utánzott érzekoporsókból, szemfedőkből, sirkoszorúkból, s minden e fajta czikkekből. Szolgálataim felajánlása mellett tisztelettel kérem a gyászoló közönség kegyes pártfogását

Majoros Gyula,

asztalos mester.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti „Bächer“-féle acélekéket és tégelyacél-eket testet

vásárolja.

A Bächer-féle ekék és eketestek kiscgazdák számára is készülnek és úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekéfej törhetetlen acélból készül, melyekért szavatosságot vállalok.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

BÄCHER RUDOLF kizár. ekegyár-raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, Nagymező-utca 68.

A MELICHÁR-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNICUM DRILL”

szorvetőgép, egy czélszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben 26.000-nál több ily gép adatott el. — Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál.

MELICHÁR FERENC cs. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST

VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Sátoraljaujhelyi ker. betegsegélyző pénztár.

501—906. szám.

Meghívás.

A sátoraljaujhelyi kerületi betegsegélyző pénztár folyó évi augusztus hó 5-én délután 2 és fél órakor a pénztár hivatalos helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, a melyre a közgyűlési kiküldöttek ezennel meghivatnak.

Ezen gyűlés tekintet nélkül a megjelentek számára meg fog tartatni.

A közgyűlés tárgya:

Az alapszabályoknak a leérkezett miniszteri intézkedés értelmében leendő módosítása.

Sátoraljaujhely, 1906. július 19.

Az igazgatóság.

Eladó birtok.

Sátoraljaujhelyben, a Kazinczy-utczában lévő 527. öi. számú ház, belhely tágas kerttel és 15 hold szántóföld, rét és 2 parlag-szőlőből álló ingatlanság együtt, esetleg a külingatlan külön is szabadkézből eladó.

Bővebben értekezhetni

Id. Kaulich Mihálynál.

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az Első zemplénmegyei honi butor-csarnokban S.-a.-Ujhelyben.

Butorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör” épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.